

ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОМРАТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАЗАХСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С.СЕЙФУЛЛІНА
БІЛОРУСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ
НАУКОВИЙ КЛУБ «SOPHUS»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ, АНАЛІЗУ Й ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції

14 грудня 2016 року
Україна, м. Кам'янець-Подільський

УДК 657.1:657.6:658.8:336

ББК 65.052.9 (4укр)2

А 43

Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 14 грудня 2016 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). – Тернопіль : Крок, 2016. – 247 с.

ISBN 978-617-692-389-3

Збірник містить наукові доповіді міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку” (Кам'янець-Подільський, 14 грудня 2016 р.), яка відбулася на web-сайті www.sophus.at.ua, з актуальних питань функціонування системи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту з врахуванням світових тенденцій та національних особливостей розвитку економіки.

Збірник буде розміщений в системі РІНЦ (договір №1005-03/2015К від 24.03.2015 р.)

Редакційна колегія:

Іванишин В.В., д.е.н., проф., ректор – голова редакційної колегії (Україна); Бруханський Р.Ф., д.е.н., доцент (Україна); Жук В.М., д.е.н., професор, академік (Україна); Кусаїнов Т.А., д.е.н., професор (Казахстан); Метелиця В.М., д.е.н., с.н.с. (Україна); Місюк М.В., д.е.н., професор (Україна); Панков Д.А., д.е.н., професор (Беларусь); Парлінська М., д.е.н., професор (Польща); Пармаклі Д.М., д.х.е.н., професор (Молдова); Клішперт О.М., к.е.н., доцент (Білорусь), Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна); Садовська І.Б., к.е.н., професор (Україна); Семенишена Н.В., к.е.н., доцент (Україна).

Рекомендовано до друку Вченою радою
Подільського державного аграрно-технічного університету
(протокол № 6 від 01.12.2016 р.)

Відповідальний за випуск:

к.е.н., доцент, Н.В. Семенишена

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

ISBN 978-617-692-389-3

© Подільський державний аграрно-технічний університет,
ГО «Науковий клуб «СОФУС», 2016
© Крок, 2016

STATE AGRARIAN AND ENGINEERING UNIVERSITY IN PODILYA
FACULTY OF ECONOMICS
Department of Accounting and Taxation
UKRAINIAN FEDERATION AUDITORS, ACCOUNTANTS AND FINANCIERS AIC
NSC «INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMY»
LUTSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
TERNOPIL NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
KOMRAT STATE UNIVERSITY
BELARUS STATE ECONOMIC UNIVERSITY
UNIVERSITY OF SZCZECIN
S.SEIFULLIN KAZAKH AGRO TECHNICAL UNIVERSITY
BELARUSIAN STATE ACADEMY OF AGRICULTURE
SCIENTIFIC CLUB «SOPHUS»

**ACTUAL PROBLEMS OF THE THEORY
AND PRACTICE OF ACCOUNTING, AUDITING,
ANALYSIS AND TAXATION IN UKRAINE:
CURRENT STATE AND DEVELOPMENT
PROSPECTS**

Materials of International
scientific and practical conference

**December 14, 2016
Ukraine, Kamianets-Podilskyi**

UDC 657.1:657.6:658.8:336
BBK 65.052.9 (4ukr)2

Actual problems of the theory and practice of accounting, auditing, analysis and taxation in Ukraine: current state and development prospects: materials of Intern. scient.-pract. confer., December 14, 2016. (SAEUP, Kamianets-Podilskyi). – Ternopil : Krok, 2016. – 247 p.

ISBN 978-617-692-389-3

The collection contains scientific presentations by International scientific-practical conference "Actual problems of the theory and practice of accounting, auditing, analysis and taxation in Ukraine: current state and development prospects" (Kamianets-Podilskyi, December 14, 2016), which was held on web-site www.sophus.at.ua, on actual actual issues functioning of system of accounting, analysis and audit in view of global trends and national peculiarities of economic development.

The collection will be posted in the system RISC (contract №1005-03/2015K, 03.24.2015)

Editorial board:

Ivanyshyn V.V., DrSc, Prof. (Economy), Rector – chairman of the editorial board (Ukraine); Bruhans'kyj R.F., DrSc (Economy), As.Prof. (Ukraine); Zhuk V.M., DrSc (Economy), Prof. (Ukraine); Kusainov T.A., DrSc (Economy), Prof. (Kazakhstan); Metelycja V.M., d.e.n., s.n.s. (Ukraine); Misjuk M.V., DrSc (Economy), Prof. (Ukraine); Pankov D.A., DrSc (Economy), Prof. (Belarus); Parlinska M., DrSc (Economy), Prof. (Poland); Parmakli D.M., DrSc (Economy), Prof. (Moldova); Klippert O.M., PhD (Economy), Assoc. Prof. (Belarus); Sava A.P., PhD (Economy), Senior Res. (Ukraine); Sadovska I., PhD, Professor (Ukraine); Semenyshena N.V., PhD (Economy), Assoc. Prof. (Ukraine)

Recommended for publication by Academic Council
of State Agrarian And Engineering University in Podilya
(protocol # 6, from December 1, 2016)

Responsible for issue:

Ph.D., Associate Professor, N.V. Semenyshena

The content and authenticity of of publications are the authors of scientific papers. Views of the authors of publications do not necessarily reflect the views of the editorial board of the publication.

ISBN 978-617-692-389-3

© State Agrarian and Engineering University in Podilya,
Scientific club «SOPHUS», 2016
© Krok, 2016

Спільник Ірина

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ДАНИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зміни, що відбулися, у змісті фінансової звітності підприємства, потребують переосмислення сутності її елементів та перегляду усталеної методики аналізу фінансового стану підприємства, зокрема його власного капіталу.

Важливим напрямом аналізу власного капіталу підприємства є оцінка достатності власних фінансових ресурсів для формування активів підприємства згідно їх цільового призначення, тобто фінансування певних активів за рахунок відповідних джерел. Цей принцип відповідності активів джерелам їх фінансування називається золотим правилом балансу.

Джерелами фінансування необоротних активів, як правило, є власний капітал та сторонній капітал, що залучається підприємством на довгостроковій основі. Не виключені випадки їх формування і за рахунок короткотермінових зобов'язань, що є свідченням нецільового використання коштів. Залучення поточних сторонніх джерел фінансування необоротних активів є ознакою зростаючих фінансових труднощів підприємства. Оборотні активи, як правило, формуються за рахунок власного капіталу і за рахунок короткострокового позиченого капіталу. Хоча не виключене фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел.

Для визначення обсягу власного капіталу, що спрямовується на фінансування необоротних і оборотних активів, розраховують такі показники, як власний необоротний капітал, власний оборотний капітал [1, с. 375].

Наявність власного необоротного капіталу зазвичай визначають як різницю між загальною сумою необоротних активів (підсумок I розділу активу балансу) і сумою довгострокового стороннього капіталу, який використовується на фінансування необоротних активів підприємства. Якщо необоротні активи профінансовано за рахунок залучення короткострокових позичених джерел, то від отриманої різниці віднімають їх суму. Даний показник характеризує ту частину власного капіталу, яка спрямовується на фінансування необоротних активів. За його допомогою оцінюють також питому вагу необоротних активів, сформованих за рахунок власного капіталу.

При визначенні власного оборотного капіталу (чистого робочого капіталу) від поточних активів віднімають поточні зобов'язаннями. Якщо ж оборотні активи профінансовано за рахунок залучення довгострокових позичених джерел, то від отриманої різниці віднімають їх суму. Даний показник характеризує ту частину власного капіталу, яка спрямовується на фінансування оборотних активів. Оптимальний обсяг власного оборотного капіталу повинен відповідати обґрунтованій потребі у оборотних активах підприємства. У процесі аналізу оцінюється величина наведених показників і їх динаміка.

Ріст частки власного оборотного капіталу у загальній сумі власного капіталу свідчить про його зростаючу мобільність, оскільки більша частина власного капіталу знаходиться у високомобільній формі.

Для оцінки достатності власних джерел фінансування для формування активів використовуються аналітичні коефіцієнти: забезпеченості матеріальних оборотних активів власним оборотним капіталом; забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом; самофінансування розвитку підприємства; коефіцієнт автономії [2, с. 253].

Таким чином у проведенні аналізу власного капіталу і аналізу фінансової стійкості зокрема та аналізу фінансового стану загалом часто використовують показники власного необоротного капіталу і власного оборотного капіталу, у тому числі для розрахунку ряду аналітичних коефіцієнтів. Правильність здійснення цих розрахунків поставлена у залежність від однозначності трактування елементів фінансової звітності та їх економічної сутності.

Слід зазначити, що у зв'язку із змінами, які відбулися у змісті фінансової звітності відповідно до ПСБО 1, розрахунок наведених аналітичних показників є дещо ускладненим.

Зокрема через відображення витрат майбутніх періодів у складі оборотних активів, чим до речі, порушено принципи побудови балансу за однорідністю економічної сутності складових елементів та відображення активів у балансі підприємства за зростанням їх ліквідності.

У змісті активу балансу з'явився новий III розділ «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття», що також суперечить принципу наведення за зростанням ліквідності, адже, як відомо, абсолютно ліквідними активами є грошові кошти та їх еквіваленти, які відображено наведено вище (у складі II розділу активу). Напрошуються питання, як трактувати такі суми, якщо вони мають місце у балансі? Яка мета їх винесення із загальної суми необоротних активів? Про що це інформує користувачів фінансової звітності? Як їх трактувати при аналізі балансу внутрішніми і зовнішніми суб'єктами аналізу? Чи брати їх до уваги при розрахунку аналітичних показників, зокрема оборотності сукупного капіталу, рентабельності необоротних і сукупних активів тощо. З одного боку, ці активи призначені для реалізації на сторону протягом наступного періоду або операційного циклу, але вони були попередньо профінансованими і становили складову сукупних активів підприємства, а отже незалежно від того чи були вони активно задіяними у господарському обороті минулого поточного періоду, підлягають включенню до розрахункових підсумків, з іншого боку, - виокремлення вартості таких активів у окремий розділ очевидно є попередженням про можливе зниження рівня матеріально-технічної бази, а відтак – рівня індексу постійного активу підприємства.

Пов'язаною із такою зміною у активі балансу можна вважати появу і відповідного самостійного IV розділу пасиву «Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, призначеними для продажу, і групами вибуття». Судячи з назви ці суми однозначно є зобов'язаннями, але який їх термін? Якщо у складі пасиву балансу при розрахунку ряду коефіцієнтів виокремлюють довгострокові

зобов'язання, короткострокові кредити і поточні (короткострокові) зобов'язання, то як бути із віднесенням сум, що наведені у цьому розділі?

Ускладнює розрахунки також і той факт, що у межах певного розділу одночасно здійснюється відображення зобов'язань підприємства та забезпечень його майбутніх платежів, резервів і сум цільового фінансування, благодійної допомоги; а також доходів майбутніх періодів у складі поточних зобов'язань і забезпечень підприємства, що є дещо нелогічним. Таким чином з огляду на відсутність чітких тлумачень щодо окремих позицій балансу, їх подальше трактування і використання в аналітичних розрахунках залишається на розсуд аналітика. Такі зміни з позицій користувачів фінансової звітності не сприяють її прозорості і зручності у використанні для проведення аналізу.

Запропонований порядок проведення аналізу власного капіталу підприємства сприятиме підвищенню рівня фінансового управління у сфері формування і ефективного використання власних фінансових ресурсів, забезпеченню фінансової стійкості підприємства а також зростанню рівня впевненості інвесторів та кредиторів щодо перспектив фінансування та інвестування у діяльність аналізованого об'єкта. Порушені питання, щодо неоднозначності позицій фінансової звітності, та доцільності внесених змін до її змісту є актуальними і потребують подальшого вирішення.

Список використаних джерел

1. Спільник, І. В. Аналітичне забезпечення управління власним капіталом [Текст] / І. В. Спільник, О. М. Загородна // Економічний аналіз. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу і статистики ТНЕУ. – Тернопіль : Економічна думка. – 2011. – Випуск 9, Ч.2. – С. 370-379.

2. Спільник, І. В. Аналіз забезпеченості підприємства власним капіталом [Текст] / І. В. Спільник // Стан та перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, (10-11 жовтня 2014 р. м. Тернопіль). – Тернопіль : ТНЕУ. – 2014. – С. 253-255.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

SCIENTIFIC EDITION

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І
ПРАКТИКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
АУДИТУ, АНАЛІЗУ Й ОПОДАТКУВАННЯ
В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ACTUAL PROBLEMS OF THE THEORY
AND PRACTICE OF ACCOUNTING,
AUDITING, ANALYSIS AND TAXATION
IN UKRAINE: CURRENT STATE
AND DEVELOPMENT PROSPECTS

*Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції*

*Materials of International
scientific and practical conference*

14 грудня 2016 року

December 14, 2016

Відповідальний за випуск:
к.е.н., доцент, Н.В. Семенишена

Responsible for issue:
Ph.D., Associate Professor, N.V. Semenyshena

Комп'ютерний набір і верстка
Семенишена Н.В.

Computer set and typesetting
Semenyshena N.V.

Адреса редакції:

Подільський державний аграрно-технічний університет
вул. Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський
Хмельницька обл., 32300

Видавець:

Видавництво «Крок»
вул. Гайова, 56, м. Тернопіль, 46006
тел. +38 096-9431704

Підписано до друку 23.12.2016 р. Формат 60x90/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Умовн. друк. арк. 14,32
Тираж 300. Замовлення № 12/6.
